

ZAĀ LĀ• SLĀ•VA - RINGHOFFER, INWALD A OSTATNĀ•

ĀšterĀ½, 03 zĀĭĀ™Ā- 2019

PraĀ¾skĀ½ SmĀ-chov, jak uĀ¾ jsem jednou zmĀnila v PraĀ¾skĀ½ch toulkĀĭch, se kdysi nazĀ½val Ā€StokomĀ-novĀ½ Ma BĀ½valo tu mnoĀ¾stvĀ- tovĀĭren a pro zamĀstnance takĀ© kolonie dĀĭlnickĀ½ch domkĀ na MrĀĭzovce. Dnes uĀ¾ slĀĭvu tovĀĭren a tovĀĭrnĀ-kĀ pĀ™ipomĀ-nĀĭ jen pĀĭr budov. SmĀ-chov se zmĀnil k nepoznĀĭnĀ-, tam, kde kdysi kouĀ™ily komĀ-ny a krĀĭĀ•eli dĀĭlnĀ-ci s bandaskami a svaĀinou, pulsuje modernĀ-, dynamickĀ½ ruch velkomĀsta.

MĀĭlokdo

z tĀch, kdo vidĀ- Ā•elnĀ- stranu prodejny se znaĀkovou obuvĀ- v PlzeĀskĀ© ul. 233/10, tuĀĭĀ-, Ā¾e jde o ĀĭtĀ-t bĀ½valĀ© Ringhofferovy tovĀĭrny. MĀĭlokdo tuĀĭĀ-, Ā¾e malĀĭ vila utopenĀĭ v kĀ™Ā-Ā¾enĀ- silnic PlzeĀskĀĭ a KartouzskĀĭ, je bĀ½valĀ½ zĀĭmeĀ•ek baronky RinghofferovĀ© (KartouzskĀĭ 20/7). Tam, kde dnes stojĀ- budova Meet Factory (Ke sklĀĭrnĀĭ 3213/15) se dĀ™Ā-ve radilo vedenĀ- firmy Inwald o dalĀĭĀ- strategii vĀ½roby skla. SprĀĭvnĀ- budova bĀ½valĀ© tovĀĭrny Inwald zĀstala, tovĀĭrna samotnĀĭ vĀjak byla zbourĀĭna.

Historie

RinghofferĀ sahĀĭ aĀ¾ do 18. stoletĀ-.

Tehdy

tovaryĀĭ FrantiĀĭek Ringhoffer pĀ™ĭĀĭel hledat z Uher do Prahy obĀ¾ivu a kolem r. 1771 si zĀ™Ā-dil dĀĭnu na vĀ½robu mĀdĀnĀ©ho zboĀ¾Ā- na rohu MariĀnskĀ©ho nĀĭmĀstĀ- a PlatnĀ©Ā™skĀ© ulice, kde vyrĀĭbĀĭl zejmĀ©na varnĀ© pĀĭnve pro pivovary. Byl ĀospĀĭĭnĀ½ a tak svoje jmĀnĀ- rozĀĭĀ-Ā™il. NavĀ-c se stal Ā•lenem mĀstskĀ© rady.

Po

smrti otce FrantiĀĭka pĀ™evzal v r. 1827 Ā¾ĭvnost syn Josef a svĀ©ho otce v podnikavosti a ĀsilĀ- rozhodnĀĭ nezapĀ™el. RozĀĭĀ-Ā™il dĀĭnu i vĀ½robnĀ-sortiment a zaĀal nabĀzet speciĀĭlnĀ- zaĀ™Ā-zenĀ- pro cukrovary a lihovary. V r. 1832 se stal vrchnĀ-m mistrem kotlĀĭĀ™skĀ½m a zĀskal monopol na vĀ½robu mĀdĀnĀ©ho zboĀ¾Ā- v celĀ© zemi.

DalĀĭĀ-m

z generace RinghofferĀ byl opĀt FrantiĀĭek (1817-1873), ten jiĀ¾ studoval na polytechnice v Praze a sbĀral zkuĀĭenosti bĀhem stĀĭĀ¾e v zĀĭpadnĀ-EvropĀĭ. PĀ™estĀĭhoval firmu do vĀtĀĭĀ-ch prostor v OpletalovĀĭ ulici.

Rozhodl

se takĀ© pĀ™eorientovat vĀ½robnĀ- nĀĭplĀ na Ā¾eleznĀnĀ- vagĀĭny. Za tĀ-m ĀĀ•elem koupil pozemky na SmĀ-chovĀĭ. Bylo to velmi moudrĀ© rozhodnutĀ-. VĀ¾dyĀĭ konkurenci - aĀ¾ do r. 1882, kdy zahĀĭjila vĀ½robu KopĀ™ĭvnice - Ā¾Āĭdnou nemĀĭ. R. 1867 pĀ™ĭdala firma vĀ½robu salonnĀ-ch vagĀĭnĀ-. NejslavnĀĭĀĭ-m z nich se stal vagon vyrobenĀ½ r. 1930 k osmdesĀĭtĀ½m narozeninĀĭm prezidenta Masaryka.

Prezident

Masaryk v nĀm cestoval velmi rĀĭd a po ka¾dĀ© cestĀĭ pĀ™ĭĀĭel rukouĀĭnĀ-m podĀkovat strojvĀdci za bezpeĀnou cestu. Tento vagĀĭn vezl prezidenta i na poslednĀ- cestu do LĀĭn. UĀĀval ho i Edvard BeneĀĭ. Za vĀĭlky tĀ-mto vozem jezdil pouze Emil HĀĭcha. V r. 1968 hrozilo, Ā¾e se vagĀĭn barbarsky zniĀĀ-. NaĀĭtĀstĀ-k tomu nedoĀĭlo.

František

Ringhoffer byl zvolen r. 1861 starostou na Směchov. Osvědčil se i jako zeměstřevatel. V jeho továrně fungovala Dánská nemocniční pokladna, sbor záchranný, a r. 1870 nechal na severním svahu Bertramky vystavět kolonii jednopatrových dvojdomků – Mrázovku (kdy nazývanou Betlém).

Četvrtě

Ringhofferem v poádně, byl opřít František (1844-1909), byl na gymnáziu spolužákem Jakuba Arbese a Julia Zeyerea, učil ho suplent Jan Neruda. A se chtěl pánvodně vnovat vojenskému povolání, pánvezal po smrti otce podnik a nevedl si vbec úpatně. Kromě jí zabíhnutého vrobnoho programu se proslavil tím, že r. 1891 dodal první vozy lanovky na Letnou.

Produkce

firmy putovala i daleko do žimoádně.

Dostat

náklad ze Směchova na jedině nádraží, dnešní Masarykovo, však byl téměř k halvolam. Používal se k tomu valník se železným podvozkem a těmi, ty pánry zdatných koní, vagnů vjíil 5 tun a tendr dvakrát tolik. Jezdilo se pánes Karlův most a až s vstavbou Vyehradského mostu se Karlův most zbavil to zítě.

Nutno

jeitě změní, že etě zovně most Františka I. vbec zítě vagnů nevydržíel, nebezpečně se rozhoupal a vystraženě dopravci se vrátili zpět.

I

v to do dob bylo o dlněky slušně postaršino - vnostně pánplátky, levně bydleně, stějí lěkašně slůba. Požně sbor zdejší tovární pánijel jako první k požněru Národněho divadla, vděně herci pak sehráli 10. května 1884 první zvějtně pánedstaveně jako vraz dčně prěv pro dlněky ze Směchova.

Jako

dalě v poádně Ringhoffer V. (čtvrtě František), pánvezal firmu v r. 1909. Podnik pánemnil na akciovou společnost. Dalě strategě zašlenil do podniku i dalě vagonky. Potě, co v r. 1940 zeměmel, pánvezal vedeně mladě bratr JUDr. Hanuš Ringhoffer, včegoverně eskně rodně banky a editel pivovaru Velké Popovice. Jeho rodina žská po 15. březnu 1939 něškoně meckě obšně, štyějí jeě - šlenově byli pánijati do NSDAP.

Hanuš

byl vyloušen, ukázalo se, že byl šestněm legionářem a byl v diplomatických službách mezivěně eskoslovenska. Zeměmel po vjce v interněně tšbošně a rodina byla odsunuta do Rakouska.

Tak

jako mnoho jiných, byla i továrna, na které nechali kus poctivě práce a šsilě celě generace Ringhofferů, zněrodně. Pánvodně směchovské tovární budovy byly na konci devadesátých let zbourány, bohužel bez jakkoliv fotodokumentace. Žstalo zachováno pouze to, co zmišují v švodu – přěšně hlavně budovy a žjmešek ššně je šesně vila.

Dalěm

z ššněch podnikatelů byl Josef Inwald (1837-1906). Ke šněm podnikatelským ššněm zašnědil r. 1878 otevřeně sklárny a rafině na Žčově, později sprěvně zašněno do Směchova. Vybějí jemně kšnějšnělově sklo, sklo litě, lisovaně. Zněmšně byly i duritky (ty však nevrěbšně páněmo na Směchově).

Po smrti Josefa Inwalda pokračovali ve vedení firmy dva z jeho děti - a synové Oskar a Rudolf. Největší firma byla firma ve 20. letech minulého století. S hospodářskou krizí přišel pád a díky úsilí Josefa Inwalda upadlo jméno Inwald v zapomnění. Dnes je připomínkou u tří správně budova firmy, nyní Mett Factory.

Na Smíchovské byla taková Porgesova kartounka. V Kármánově ulici 25, tam kde dnes stojí rozlehlá budova České správy sociálního zabezpečení, byla kdysi správně budova Pražských akciových strojů. Na rohu Bieblovy a Radlické ulice Továrna na střívkové zboží - Bohdana Bečky, r. 1920 adaptovaná dle Zemské společnosti pro lázeň a včelství mrzáků pod záštitou Rudolfa Jedličky. Trochu zvláštní název, nicméně dobrá polovina ul. Pod Brentovou byla továrna na šerpapadla Karla Paška.

Je jasné, že takové koncentrace takového průmyslu (plus pivovary, lihovary) znamenaly zájem pro okolní prostředí a smíchov asi ještě navíc. Přesto bourání bez úsilí nejen budov, ale i unikátního zařazení, nebylo úplně pravděpodobné.

Vždyť tedy zanechaly kus svého života celé generace našich předků.

A je třeba mít osobní poznámka na závěr.

Když dříve lidé byli na podobném těle, vždycky se sklínám přímou evnatostí lidí, kteří nehlídali (na rozdíl od mnoha dnešních) na rychlý zisk a zbohatnutí, ale vkládali do svého podnikání i určitou nadhodnotu, byť jim to přineslo jenom málo navíc.

MIA